

Fugleliste for Aust-Agder 2011

JAN HELGE KJØSTVEDT

Det er gått mer enn 35 år siden den første lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen (LRSK) i Aust-Agder så dagens lys. I 1975 ble de fylkesvise LRSK-komiteene etablert i Norge. Deres oppdrag var ”å samle observasjoner av fugl fra fylket for å holde en fortløpende oversikt over den lokale faunasituasjon for jevnlige publiseringer av fylkesrapporter i *Sterna*” (*Sterna* var det tidligere navnet på hovedforeningens tidsskrift) og ”bedømme observasjoner av arter/raser som er sjeldne innen fylket” (Spikkeland 1975). Den første komiteen i Aust-Agder bestod av Arne Harveland, Nils Høvik, Gunnar Paulsen og Ole Kristian Spikkeland med sistnevnte som leder. LRSK i Aust-Agder er fremdeles i full vigør og ivaretar sine forpliktelser med omtrent de samme arbeidsoppgavene nå som da. Den første lista som ble publisert over fugler i fylket der funn måtte beskrives og godkjennes av LRSK Aust-Agder før de kunne betraktes som offisielle, ble trykket i medlemsbladet (daværende *Larus marinus*) i 1975 (Spikkeland 1975). Siden den gang har feltaktiviteten i fylket gått i bølger, noe som igjen har påvirket LRSKs arbeidsmengde og endringstakten til fylkets fugleliste.

De to siste fuglelistene for Aust-Agder ble presentert av Bengtson (1992) og Lislevand & Bengtson (1998). Det skjer stadig endringer i fylkets fuglefauna siden nye arter blir sett for første gang innenfor fylkesgrensene, og nye arter blir funnet hekkende. Enkelte arter er endatil blitt fjernet fra lista fordi de aktuelle funnene ikke lenger betraktes som pålitelige nok. I andre tilfeller splittes en art (som gjerne har vært delt opp i to underarter fra før) i to separate arter. LRSK vedlikeholder fuglelistene for sine respektive fylker og samarbeider med NSKF (Norsk sjeldenhetskomité for fugl) som behandler de sjeldneste observasjonene i Norge og NFKF (Norsk faunakomite for fugl) som samler alle LRSK-observasjonene i landet i løpet av et år og trykker dem i en egen samlerrapport. Begge de to sistnevnte komiteene har de siste årene trykket sine årsrapporter i tidsskriftet *Ornis Norvegica*, men heretter vil NSKF-observasjoner og NFKF-observasjoner bli trykket i et eget felles hefte som vil hete *Fugleåret 2010*, *Fugleåret 2011* osv. Årsrapporter fra LRSK Aust-Agder vil fremdeles trykkes i medlemsbladet *Fugler i Aust-Agder*.

Registrering av observasjoner foregår nå på nettstedet www.artsobservasjoner.no (www.ao.no). Som tidligere så skal funn av sjeldne fuglearter beskrives og sendes til vurdering for godkjenning av LRSK Aust-Agder. Skjema for hver observasjon som skal godkjennes kan hentes i www.ao.no (se hvordan lenger ned). LRSK videresender aktuelle (sjeldne) funn til NSKF. Når det gjelder observasjoner av rapporteringsartene, så vil de som legges inn i www.ao.no bli lagret der og kan hentes ut derfra ved behov i ettertid. Rapportørene trenger derfor ikke foreta seg mer med disse.

Jeg presenterer her en revidert fugleliste for Aust-Agder vedtatt av LRSK-komiteen i Aust-Agder ved årsskiftet 2010/2011. Komiteen består av Rolf Jørn Fjærbu, Rune Skåland, Leif Gunleifsen, Geir Andre Homme og undertegnede. I tillegg til å gi en oversikt over hvilke fuglearter som er observert i Aust-Agder, og hvilke av disse som er konstatert hekkende, gir denne lista også informasjon om hvilke arter som nå regnes som godkjennings- og rapporteringsarter i fylket vårt. Alle arter som er observert innenfor fylkesgrensene før 1. januar 2011 og godkjent av enten LRSK eller NSKF innen denne rapporten ble slutført, er

tatt med.

Nye arter og underarter på lista

Flere nye førstefunn for Aust-Agder er gjort på fuglefronten de siste årene. I tillegg presenteres to eldre observasjoner som ikke kom med på den forrige lista, samt noen arter/underarter som har endret status. Disse finnes omtalt i eget avsnitt. Nedenfor følger en kort oppsummering av funnene som ligger til grunn for at nye arter har blitt føyet til på listen for Aust-Agder. Der ikke annen litteratur er referert, er observasjonene publisert i rapportene fra LRSK i *Larus marinus/Fugler i Aust-Agder* (fra 2003) i perioden 1998 – 2011. Forkortelser brukt: ad. = voksen fugl, 2K = fugl i sitt 2. kalenderår, 2K+ = 2K fugl eller eldre, * funnet er dokumentert, for eksempel med bilde eller lydopptak.

Svartsvane *Cygnus atratus**

Ett par holdt seg nokså stasjonære i Ruakerkilen, Grimstad 10.04-medio september 2006, samt at de ble sett i Reddalsvann, Grimstad 24.09 samme år. Våren etter ble ett individ sett på flere kystlokaliteter i Arendal, Grimstad og Lillesand. Arten regnes som rømling fra fangenskap og plasseres derfor i en egen liste (E-listen).

Stripegås *Anser indicus*

Ett individ Evjekilen, Evje og Hornnes 08.09.-22.10.2000. Senere foreligger ytterligere to godkjente funn, henholdsvis fra Grimstad og Lillesand, med to og seks individer. Arten regnes som forvillet/rømling fra parker i Europa og plasseres derfor på E-listen.

Rustand *Tadorna ferruginea*

En 2K+ hunn Tromlingene, Arendal 28.04.1991 (Bosy & Clarke 1993). Første og eneste godkjente funn av arten i Aust-Agder som ved en feiltagelse ikke kom med på forrige liste. Denne plasseres også på E-listen.

Amerikakrikkand *Anas carolinensis*

En 2K+ hann Voilan, Evje og Hornnes 25.04-03.05.2000. Amerikakrikkand ble tidligere regnet som en underart av vår hjemlige krikkand.

Hjelmfiskand *Lophodytes cucullatus**

En hann Kaldvellfjorden, Lillesand 20.-29.12.1989. Fotodokumentert funn, og den gang det tredje funnet i Norge (Lislevand 1993). Funnet kom ved en feiltagelse ikke med i forrige fugleliste. Arten regnes ikke som spontant opptredene hos oss og plasseres følgelig i kategori E.

Rapphøne *Perdix perdix*

Arten var en stund ute av lista siden en tidligere rapportert fugl fra Evje (Haftorn 1971) viste seg å være åkerrikse (Lislevand & Bengtson 1998). En fugl sett i Høvåg, Lillesand i juni-juli midt på 1980-tallet bringer imidlertid arten tilbake i det gode selskap. Den regnes som utsatt eller forvillet og plasseres derfor på E-listen.

Silkehegre *Egretta garzetta*

Fylkets første silkehegre ble sett ved Hessnesøy i Grimstad 10. mai 2000 (Mjøs & Solbakken 2001). Merk at dette funnet ikke tidligere er nevnt i LRSK-rapporter. I ettertid foreligger ytterligere fire funn.

Svartglente *Milvus migrans**

Ett individ Karterød i Arendal ultimo mai 1997 (Steel 2001). Senere er ytterligere ett individ

kommet til, i Risør i 2008.

Steppehauk *Circus macrourus**

En 2K jaktende ved Løddesøl, Arendal 27.04.2006. I ettertid er ytterligere en observasjon godkjent av denne østlige arten, ved Temse i Grimstad i september 2009. Høstfunn er det mest normale i Norge.

Svartbrynalbatross *Thalassarche melanophris**

En ad. Mortensgrunnen utenfor Store Torungen i Arendal 18.04.2003. Fuglen ble fotografert liggende på vannet ved en fiskebåt. Samme individ ble trolig sett utenfor Telemarkskysten dagen før (Kjøstvedt 2003).

Grålire *Puffinus griseus*

En ad. passerte Justøy, Lillesand 24.08.2005. Siden er ytterligere to funn godkjent.

Triel *Burhinus oedicnemus**

Ett individ Landvik, Grimstad 19.05 2010 (Fjærbu 2011).

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius**

En fugl i sin 1. vinterdrakt Lillesand havn 31.12.1990-04.01.1991 (Lislevand 2000). Senere er ytterligere to kystfunn kommet til, i ordinær trekketid på høsten.

Dvergterne *Sternula albifrons**

Ett rastende individ Ruakerkilen ved Fevik, Grimstad 09.-10.06.2001.

Bieter *Merops apiaster* *

En 2K+ videofilmet Bjones, Bykle 04.05.2004. Senere er ett funn kommet til, ved Gjernes i Risør høsten 2009 (Skåland 2010).

Dverglerke *Calandrella brachydactyla**

Ett individ Brekkestømyra, Justøy, Lillesand 24.11.2003 Funnet er beskrevet av Nilsen (2009).

Tartarpiplerke *Anthus richardi**

Ett individ Justøy Camping, Lillesand 12.12.2003 (Nilsen 2009).

Lappiplerke *Anthus cervinus*

Ett individ Vessøyjordene, Fevik i Grimstad 30.08.2010 i normal trekketid for arten.

Vannpiplerke *Anthus spinoletta**

Ett individ Bjellandsstrand, Tromøy i Arendal 22.01-19.02.2006. Siden er nok et vinterfunn kommet til fra samme lokalitet i 2009.

Trostesanger *Acrocephalus arundinaceus**

En 2K+ hann syngende Terkelsholmen i Reddalsvannet, Grimstad 11.-18.06.2009.

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus**

Ett individ ble ringmerket ved Granjordet i Risør 14.10.2004. I ettertid er ytterligere ett individ ringmerket, i Grimstad 16.10.2005.

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*

Ett individ ved Ribe vest i Lillesand 04.11.2000.

Dvergspurv *Emberiza pusilla*

Ett individ i Reddal i Grimstad 05.06.2009.

Vinterjunko *Junco hyemalis**

En ad. hann ved foringsplass ved Drottningborg i Grimstad 21.12.2009-05.03.2010. Se Kjøstvedt (2010) for nærmere omtale av funnet. Merk at funndatoen her og i LRSK-artikkelen er justert til fem dager tidligere enn det som er oppgitt i spalten Siste-nytt i *Fugler i Aust-Agder* nr. 1 2010.

Sothettebylbyl *Pycnonotus aurigaster**

Ett individ Ytre Ulvøya helt vest i Lillesand 01.-03.08.1998 (Nilsen 2004). Fuglen var etter alt å dømme rømt fra fangenskap og funnet plasseres i kategori E.

Gråkjernebiter *Eophona personata**

Ett individ på foringsplass ved Kjetså, Evje og Hornnes 19.10.1999. Arten opptrer ikke naturlig i våre områder og regnes derfor som rømt burfugl og plasseres på E-listen.

Ny underart

Også funn av uvanlige underarter skal godkjennes av LRSK, eller eventuelt NSKF. En ny underart er påvist innenfor fylkesgrensene våre siden forrige liste ble publisert:

Tårnugle *Tyto alba alba**

En 2K+ funnet død ved Homborsund i Grimstad 28.04.2001. Den oppbevares ved Agder naturmuseum. Fra før er et eksemplar av underarten *Tyto alba guttata* rapportert skutt ved Nes Jernverk, Tvedestrand 13.10.1900 (Haftorn 1971).

Hybrider

Som i forrige fugleliste velger vi å utelate de fleste hybridene også denne gang. Gåsehybrider og rakkelhøns (hybrid mellom storfugl og orrfugl) er trolig de som oftest forekommer i Aust-Agder, men vi mottar fremdeles svært få innrapporteringer av slike tilfeller. Krysninger som involverer en sjelden art blir videresendt fra LRSK til NSKF for behandling. Følgende krysning tas med siden den involverer en art som ikke tidligere er observert i Aust-Agder:

Hvithodespurv *Emberiza leucocephalos* x **gulspurv** *Emberiza citronella**

Hybrid som holdt seg på foringsplass ved Oddeskogen, Evje og Hornnes 25.12.1995-03.04.1996 (Johansson & Lislevand 1999).

Andre endringer i fuglelista

NSKF har gjort noen endringer på sine godkjenningslister som berører fuglelisten i Aust-Agder. Funn av svartsvane, glente, polarsvømmesnipe, sabinemåke og skjeggmeis skal ikke lenger godkjennes av NSKF, men blir overlatt til de respektive LRSK-komiteene. LRSK Aust-Agder har siden forrige fugleliste ble laget, dessuten endret vannrikse og stillits fra godkjenningsarter (G) til at bare hekkefunn skal godkjennes (GH), mens dvergdykker er endret fra G til R (skal kun rapporteres, men merk at eventuelle hekkefunn skal godkjennes).

Endringer i hekkefuglfaunaen

Det skjer stadig endringer i hekkefuglfaunaen i Aust-Agder, og flere nye arter er konstatert

hekkende i fylket siden forrige rapport. Det første og hittil eneste hekkefunnet av **sangsvane** ble fotodokumentert i Tvedestrand 03.08.2008.

Etter at det første hekkefunnet av **hvitkinngås** ble registrert utenfor Kilsund i Arendal 20.06.2000, har bestanden som har sitt tyngdepunkt litt lenger øst i Tvedestrand kommune, økt sterkt, men uten at dette er fulgt opp med rapporter til LRSK. I ettertid er det gjennomført to kartlegginger i det aktuelle området. Totaltellingen av sjøfugl i Aust-Agder dokumenterte i alle fall tre hekkinger av hvitkinngjess i juni 2007, men det reelle antallet var trolig en god del høyere (Kjøstvedt & Steel 2008). Et kartleggingsprosjekt der fjærmateriale til DNA-analyser ble innsamlet fra reir av hvitkinngås i slutten av mai 2009, resulterte i funn av minimum 23 hekkinger (materialet publiseres i egen artikkel).

Det første **storskarvreiret** ble funnet i sjøfuglreservatet Rivingen i Grimstad i 2003. Etter all sannsynlighet er det storskarv av den sørlige underarten *sinensis*, også kalt mellomskarv, som har etablert seg. I de påfølgende årene steg reirantallet raskt (14 reir i 2004 og 169 reir i 2007). I 2007 ble dessuten et fåtall reir funnet like ved sjøfuglreservatet Store Torungen i Arendal (Kjøstvedt & Steel 2008). Også denne kolonien ser ut til å være i økning (Steel & Kjøstvedt 2010). Utviklingen følger mønsteret i Østfold, Vestfold og Vest-Agder.

Det tok lang tid før LRSK lyktes med å få inn dokumentasjon på at **vannriksa** hekker i Aust-Agder. De tre første hekkefunnene fra Øreslandskilen vest i Lillesand kommune skriver seg helt tilbake fra 1988 og 1989 (Kjøstvedt og Lislevand 2001). I ettertid er hekkefunn også godkjent fra Risør og Arendal kommuner. Takrørskogen i Øreslandskilen må for øvrig kunne karakteriseres som fylkets ultimate hekkelokalitet for arten med seks av til sammen ti godkjente hekkefunn.

Etter flere år med et økende antall observasjoner av **trane**, ble arten endelig innlemmet blant fylkets hekkefugler da reir med to egg ble funnet både i Åmli og i Bykle i 2003, henholdsvis 1. mai og 8. juni. Begge hekkforsøkene var mislykket, henholdsvis på grunn av flom og plyndring av rovdyr. I ettertid er imidlertid ungfugl observert i Åmli på høsten så med stor sannsynlighet har det også vært vellykkede tranehekkinger innenfor fylkesgrensen.

Siden sommeren 1992 har det vært kjent at det finnes en veletablert **dobbeltbekkasinleik** ved Hovden i Bykle kommune. Den 05.06.2006 gjorde Odd Kindberg det første og foreløpig eneste godkjente hekkefunnet av arten i det samme området da et voksent individ lettet fra et reir med fire egg.

Hekkefunnet av **fjellerke** fra Valle Vesthei 24.06.1999, som er Norges sørligste og Aust-Agders foreløpig eneste godkjente, er behørig omtalt i *Larus marinus* (Bengtson & Johnsen 2000).

Heller ikke i denne perioden har det lyktes noen å påvise **trelerke**hekking (et tidligere godkjent funn ble underkjent i forrige fugleliste), men et syngende individ ble registrert i over én måned i brannfeltet på Mykland sommeren 2010, så et dokumentert hekkefunn er kanskje like rundt hjørnet?

Brunnakke har mistet sin hekkestatus i Aust-Agder etter som det ikke har lyktes å få dokumentert en tidligere melding om et hekkefunn fra Birkenes. Også myrsnipe er fjernet som hekkefugl fra fuglelista (Bengtson m. fl. 2010) selv om det foreligger indikasjoner på hekking fra flere kilder.

Når det gjelder svartkråke, så har ett individ flere år hatt vellykket hekking i blandingspar med kråke i Evje og Hornnes kommune på 2000-tallet, men rene hekkepar av svartkråke er ikke konstatert i Aust-Agder.

Endringer i fuglesystematikken og navnsetting med betydning for Aust-Agders fugleliste.

Middelhavslire er siden forrige fugleliste splittet i to arter, **balearlire** *Puffinus mauretanicus* som er sett i Aust-Agder og middelhavslire *Puffinus yelkouan*. Merk dessuten at flere arter har fått nye vitenskapelige slektsnavn (sabinemåke, dvergmåke, rovterne og dvergterne).

Hekksanger har skiftet navn til **hekkskvett** siden forrige fugleliste, og fuglen fra Aust-Agder er fremdeles Norges eneste.

Bruntrost *Turdus naumanni eunomus* er splittet i to arter; rødflekktrost *Turdus naumanni* og svartflekktrost *Turdus eunomus*. Aust-Agders eneste **svartflekktrost** ble sett ved Flødevigen, Arendal 17.03.1959 (Myrberget 1960), mens vi ennå har rødflekktrosten til gode.

Svartkråke *Corvus corone* som tidligere ble regnet som en underart av kråke *Corvus cornix*, er siden forrige liste skilt ut som egen art. Det samme gjelder brunsisik *Carduelis cabaret* som tidligere ble regnet som en underart av gråsisik *Carduelis flamma*. Merk at brunsisik ikke er konstatert hekkende i Aust-Agder selv om den forekommer relativt vanlig, i alle fall i kystområdene, sommerstid.

Antall godkjente fuglearter i Aust-Agder har nådd en milepæl og er med dette kommet opp i 307 pr. 01.01.2011, inkludert 12 arter på E-lista. Av disse er 165 arter, inkludert fasan (E-lista), påvist hekkende.

Kategorier, tegnforklaring og systematikk

I likhet med tidligere fuglelister for Aust-Agder inneholder denne reviderte lista informasjon om:

- hvilke arter som er funnet innenfor fylkesgrensene
- hvilke arter som er påvist hekkende
- hvilke arter som skal beskrives for godkjenning av LRSK og NSKF (godkjenningsarter)
- hvilke arter som skal rapporteres til LRSK, men som ikke trenger å beskrives for godkjenning (rapporteringsarter).

Merk at for arter som ikke tidligere er funnet hekkende i fylket så skal hekkefunnet rapporteres med beskrivelse for godkjenning til LRSK uansett kode.

Denne fuglelista følger det samme codesystemet som Lislevand & Bengtson (1998). Kodene som er forklart nedenfor skiller mellom rapporterings- og godkjenningsarter, samt tilfeller der bare hekking skal rapporteres eller godkjennes. Som i forrige liste er det også med to bokser med oversikt over arter der innlandsfunn og vinterfunn ønskes rapportert. Disse to oversiktene

følger i stor grad tilsvarende oversikt hos NFKF som publiserer årsrapporter der situasjonen for mange arter i Norge oppsummeres. Denne informasjonen hentes fra hvert enkelt LRSK som forholder seg til NFKFs lister over arter som de vil ha oversikt over (Reinsborg m. fl. 2008). Nettportalen www.ao.no har gjort tilgangen til data mye lettere for NFKF da mye informasjon kan hentes rett ut fra denne databasen.

Andre interessante observasjoner som for eksempel uvanlig store ansamlinger av en art eller arter som observeres eller endatil hekker i uvanlige områder (for eksempel lavlandsobservasjoner av ryer eller lavlandshekkinger av ringtrost), vil nå kunne fanges opp av LRSK bare de legges inn i www.ao.no. Tips oss likevel gjerne om slike observasjoner slik at vi blir klar over dem.

Endringer i listene til NSKF og NFKF forekommer med jevne mellomrom, men dette er ikke lenger noe den enkelte observatør trenger å følge med på. LRSK oppdaterer fortløpende Aust-Agders rapporteringsliste i www.ao.no slik at den stemmer med de nasjonale listene når vi som observatører skal legge inn funn.

Bruk av lista og forklaring av koder

Artene som i lista er skrevet med **uthevete** bokstaver er påvist hekkende i Aust-Agder. Der det er aktuelt er uthevingen gjort på underarter som er konstatert hekkende. Arter uten kode er med for å fullstendiggjøre listen, og er vanligvis ikke aktuelle i godkjennings- eller rapporterings-sammenheng. *Men merk at alle hekkefunn av arter som ikke tidligere har hekket i fylket skal rapporteres for godkjenning av LRSK selv om de kun er merket R eller ikke har noen kode i fuglelista i det hele tatt.* Dette er for eksempel aktuelt for arter som brunnakke, dvergdykker, storspove, myrsnipe, kornkråke og en del andre arter som normalt kun opptrer hos oss på trekket eller om vinteren. Denne gang er artene i kategori D og E (utsatte arter, rømte fangenskapsfugler, forvillede tamfugler) skilt ut i egen liste i tråd med den nasjonale lista utarbeidet av NSKF (www.birdlife.no/organisasjonen/nskf).

Arter med endret kode

Svartsvane, mandarinand, havørn, myrhauk og storjo nedjusteres fra godkjenningsart til rapporteringsart siden de påtreffes relativt hyppig i fylket, mens grågås går ut av lista siden arten nå er å regne for en vanlig hekkefugl i deler av skjærgården. Vandrefalk endres fra GH til RH, mens hvitkinngås og vintererle endres fra R til RH. Sangsvane og storskarv er nye på lista og får henholdsvis GH og RH kode, mens svømmesnipe endres fra R til G og fjellerke fra G til R.

Blant artene som muligens er i tilbakegang i fylket kommer vepsevåk, jerpe, gulsanger, løvmeis, rosenfink og lappspurv inn på lista med R-kode (samt trekkfuglen brushane og den nomadiske hekkefuglen haukugle). Varsler kodes R i tråd med lista til NSKF, mens artene fjellvåk, spurveugle, og vende Hals som vi har begrenset hekkeinformasjon om, kommer inn på lista med RH kode. Teist endres fra RH til GH, mens tyrkerdue og bergirisk endres fra RH til R.

Fylkets nye fugleliste bygger på Norgeslisten til NSKF (www.birdlife.no/organisasjonen/nskf), NFKF-lista (Reinsborg m. fl. 2008), *Hekkefuglatlas for Aust-Agder 1995-2004* (Bengtson m. fl. 2009) som også inneholder en del oppdaterte opplysninger om fuglefaunaen i våre nabofylker Vest-Agder og Telemark, samt gjeldende fuglelister fra våre to nabofylker hentet fra NSKFs hjemmeside (alle fylkers fuglelister ligger under LRSK på NSKFs hjemmeside). Systematikk og navnsetting følger den gjeldende norske fuglelista til NSKF som igjen følger

anbefalingene fra sammenslutningen av europeiske sjeldenhetskomiteer (www.aerc.eu). Den viktigste endringen siden forrige fugleliste innebærer at andefugler og hønsefugler er plassert først i den systematiske rekkefølgen, mens øvrige artene kommer i samme rekkefølge som tidligere.

Takk til de øvrige medlemmene i LRSK for godt samarbeid, nyttige diskusjoner og konstruktive innspill underveis i prosessen. En stor takk rettes også til Roald Bengtson og Terje Lislevand for et betydelig bidrag i form av nyttige kommentarer til revideringen av fuglelista. Også Inger Berggren, Per Kristensen og Espen. S. Nilsen har bidratt med nyttige innspill. Ikke minst vil jeg rette en stor takk til Ingunn og Rolf Jørn Fjærbu som gjestfritt har stilt sitt husvære til disposisjon for komiteens møter de siste årene.

Merk at den nye lista ikke har tilbakevirkende kraft. For observasjoner som er gjort før 1. januar 2011 henvises det til Lislevand & Bengtson (1998) for en oversikt over godkjennings- og rapporteringsarter.

Kodeforklaring:

- G Godkjenning. Alle funn skal beskrives utførlig (gjerne med belegg) i skjema for godkjenning av LRSK. Liste over egne innsendte observasjoner som krever godkjenning kan åpnes hver gang man har logget seg inn på www.ao.no. Ved å klikke på observasjonen i liste nederst på forsiden åpnes en lenke til et elektronisk rapporteringsskjema.
- R Rapportering. Alle funn skal rapporteres i www.ao.no for registrering, men vurderes ikke for godkjenning av LRSK. Beskrivelse er ikke nødvendig (kan imidlertid i spesielle tilfeller kreves av LRSK). Ta likevel med verdifulle opplysninger.
- H Hekkefunn. Koden kombineres med G eller R. Bare funn av arten med egg eller unger, eller der sterk mistanke om hekking foreligger, skal godkjennes eller rapporteres.
- N Som G, men observasjonen skal vurderes av NSKF (skjema i www.ao.no eller rapport sendes via LRSK).

Vinterobservasjoner (f. o. m. 1. desember - t.o.m. siste dag i februar) ønskes rapportert for følgende arter (se Reinsborg m. fl. 2008):

Kortnebbgås, hvitkinngås, gravand, storlom, musvåk, fjellvåk, tårnfalk, dvergfalk, vandrefalk, tjeld, sandlo, heilo, tundralo, vipe, polarsnipe, gluttnipe, skogsnipe, strandsnipe, sandløper, tundrasnipe, myrsnipe, brushane, rugde, lappspove, rødstilk, sildemåke, jordugle, sanglerke, heipiplerke, vintererle, linerle, jernspurv, buskskvett, ringtrost, måltrost, duetrost, munk, gransanger, tornirisk, bergirisk, lappspurv og sivspurv.

Innlandsobservasjoner (alle kommuner uten kystlinje) ønskes rapportert for følgende arter:

Knoppsvane, sangsvane, grågås, gravand, ærfugl, havelle, sjøorre, siland, smålom, havhest, havsule, storskarv, tjeld, tundralo, polarsnipe, sandløper, dvergsnipe, myrsnipe, lappspove, storspove, steinvender, krykkje, lomvi, alke, teist, alkekonge, skjærpiplerke og tornirisk, samt innlandshekkefunn av tjeld, hettemåke, sildemåke og svartbak.

Knoppsvane		Svartbrynalbatross.....	N
Dvergsvane.....	G	Havhest	
Sangsvane	GH	Storlire.....	N
Sædgås.....	G	Havlire.....	G
Kortnebbgås		Balearlire.....	N
Tundragås		Grålire.....	G
<i>Anser albifrons albifrons</i>	G	Havsvale.....	G
<i>A. a. flavirostris</i>	G	Stormsvale.....	G
Grågås		Havsule	
Kanadagås		Storskarv	
Hvitkinngås	RH	<i>Phalacrocorax carbo carbo</i>	
Ringgås		<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	RH
<i>Branta bernicla bernicla</i>	G	Toppskarv.....	R
<i>B. b. hrota</i>	G	Rørdrum.....	N
Gravand		Silkehegre.....	N
Brunnakke		Egretthegre.....	G
Snadderand.....	G	Gråhegre	
Krikkand		Stork.....	N
Amerikakrikkand.....	N	Vepsevåk	R
Stokkand		Glente.....	G
Stjertand.....	G	Svartglente.....	N
Knekkand.....	G	Havørn.....	R
Skjeand.....	G	Sivhauk.....	G
Taffeland	G	Myrhauk.....	R
Toppand	GH	Enghauk.....	N
Bergand.....	R	Steppehauk.....	N
Ærfugl		Hønehauk	
Praktærfugl.....	G	<i>Accipiter gentilis gentilis</i>	
Stellerand.....	G	<i>A. g. buteoides</i>	N
Havelle		Spurvehauk	
Svartand		Musvåk	
Sjørørre		Fjellvåk	RH
Kvinand		Kongeørn	
Lappfiskand.....	G	Fiskeørn	
Siland		Tårnfalk	
Laksand		Aftenfalk.....	N
Jerpe	R	Dvergfalk	
Lirype		Lerkefalk.....	G
Fjellrype		Jaktfalk	G
Orrfugl		Vandrefalk	RH
Storfugl		Vaktel.....	G
Smålom		Vannrikse	GH
Storlom		Myrrikse.....	G
Islom.....	G	Åkerrikse	G
Gulneblom.....	G	Sivhøne	GH
Dvergdykker.....	R	Sothøne	GH
Toppdykker	G	Trane	R
Gråstrupedykker.....	G	Tjeld	
Horndykker.....	G	Avosett.....	G
Svarthalsdykker.....	N	Triel.....	N

Dverglo	G	Lomvi	
Sandlo	RH	Polarlomvi.....	G
Boltit	R	Alke	
Heilo		Teist	GH
Tundralo		Alkekonge	
Vipe		Lunde.....	R
Polarsnipe		Steppehøne.....	N
Sandløper		Bydue	
Dvergsnipe		Skogdue	GH
Temmincksnipe.....	G	Ringdue	
Tundrasnipe.....	R	Tyrkerdue	R
Fjæreplytt	RH	Turteldue.....	G
Myrsnipe	RH	Gjøk	
Fjellmyrløper.....	G	Tårnugle	
Brushane.....	R	<i>Tyto alba alba</i>	N
Kvartbekkasin.....	G	<i>T. a. guttata</i>	N
Enkeltbekkasin		Hubro	
Dobbeltbekkasin	G	Snøugle	G
Rugde		Haukugle	R
Svarthalespove.....	G	Spurveugle	RH
Lappspove		Kattugle	
Småspove	GH	Slagugle.....	G
Storspove		Lappugle.....	G
Sotsnipe.....	G	Hornugle	
Rødstilk		Jordugle	RH
Gluttsnipe	GH	Perleugle	
Skogsnipe		Nattravn	R
Grønnstilk		Tårnseiler	
Strandsnipe		Isfugl.....	G
Steinvender		Bieter.....	N
Svømmesnipe	G	Blåråke.....	N
Polarsvømmesnipe.....	G	Hærfugl.....	G
Polarjo.....	G	Vendehals	RH
Tyvjo	G	Gråspett	R
Fjelljo	G	Grønnspekk	
Storjo.....	R	Svartspekk	
Dvergmåke.....	G	Flaggspekk	
Sabinemåke.....	G	Hvitryggspekk	R
Hettemåke		Dvergspekk	R
Fiskemåke		Tretåspekk	R
Sildemåke		Dverglerke.....	N
Gråmåke		Topplerke.....	N
Grønlandsmåke.....	G	Trelerke.....	G
Polarmåke.....	G	Sanglerke	
Svartbak		Fjellerke	R
Krykkje		Sandsvale	
Rovterne.....	N	Låvesvale	
Dvergterne.....	G	Taksvale	
Splitterne.....	G	Tartarpiplerke.....	G
Makrellterne		Trepipplerke	
Rødnebbterne	GH	Heipiplerke	

Lappiplerke.....	G	Rødtoppfuglekonge.....	N
Vannpiplerke.....	N	Gråfluesnapper	
Skjærpiplerke		Dvergfluesnapper.....	G
Gulerle		Svarthvit fluesnapper	
<i>Motacilla flava flava</i>	G	Skjeggmeis.....	G
<i>M. f. thunbergi</i>		Stjertmeis	
<i>M. f. flavissima</i>	G	Løvmeis	R
Sitronerle.....	G	Granmeis	
Vintererle	RH	Toppmeis	
Linerle		Svartmeis	
<i>Motacilla alba alba</i>		Blåmeis	
<i>M. a. yarrellii</i>	G	Kjøttmeis	
Sidensvans		Spettmeis	
Fossefall		Trekryper	
Gjerdesmett		Pirol.....	G
Jernspurv		Tornskate	
Hekkskvett.....	N	Varsler	R
Rødstrupe		Nøtteskrike	
Nattergal	RH	Lavskrike.....	G
Blåstrupe		Skjære	
Svartrødstjert	G	Nøttekråke.....	R
Rødstjert		Kaie	
Buskskvett		Kornkråke.....	R
Svartstrupe.....	G	Svartkråke.....	G
Steinskvett		Kråke	
Svartstrupesteinskvett.....	N	Ravn	
Ringtrost		Stær	
Svarttrost		Rosenstær.....	G
Svartflekktrost.....	N	Gråspurv	
Gråtrost		Pilfink	
Måltrost		Bokfink	
Rødvingetrost		Bjørkefink	
Duetrost		Grønnfink	
Gresshoppesanger.....	G	Stillits	GH
Elvesanger.....	N	Grønnsisik	
Sivsanger.....	R	Tornirisk	
Myrsanger	GH	Bergirisk	R
Trostesanger.....	N	Gråsisik	
Rørsanger		Brunsisik	
Gulsanger	R	Polarsisik.....	G
Hauksanger.....	G	Båndkorsnebb.....	G
Møller		Grankorsnebb	
Tornsanger		Furukorsnebb	
Hagesanger		Rosenfink	R
Munk		Konglebit.....	G
Fuglekongesanger.....	N	Dompap	
Gulbrynsanger.....	G	Kjernebiter	RH
Bøksanger		Lappspurv	R
Gransanger		Snøspurv	
Løvsanger		Gulspurv	
Fuglekonge		Hortulan.....	G

Vierspurv..... G
Vinterjunko..... N
Sivspurv
Dvergspurv..... G

Brunhodespurv..... N

D/E-liste = ikke spontant opptredende arter
(rømlinger og utsatte fugler).

Svartsvane..... R
Snøgås..... G
Rustand..... N
Stripegås..... G
Mandarinand..... R
Hjelmfiskand..... N
Krøllpelikan..... N
Flamingo..... N
Rapphøne..... G
Fasan..... R
Sothettebylbyl..... N
Gråkjernebiter..... N

Adresse til LRSK:

Norsk Ornitologisk Forening
avdeling Aust-Agder
Postboks 249
4802 Arendal

Forfatterens adresse:

Jan Helge Kjøstvedt
Kjøstvedt
4770 Høvåg

Litteraturliste

- Bengtson, R. 1992. Rapporterings- og godkjenningsliste for fugl i Aust-Agder. *Larus marinus* **21**: 24-29.
- Bengtson, R. & Johnsen, A. 2000. Norges sørligste og Aust-Agders første sikre hekkefunn av fjellerke. *Larus marinus* **29**: 112-120.
- Bengtson, R., Johnsen, A., Selås, K. O. & Steel, C. 2009. Hekkefuglatlas for Aust-Agder 1995-2004. *Fugler i Aust-Agder Supplement nr. 1 2009*. Norsk Ornitologisk Forening avdeling Aust-Agder, Arendal. 485 s.
- Bosy, R. G. & Clarke, A. W. 1993. Sjeldne fugler i Norge 1991. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Vår Fuglefauna* **16** (4): 205-225.
- Fjærbu, R. J. 2011. Triel på Prestegårdsjordene i Landvik i Grimstad. *Fugler i Aust-Agder* **40**: xx-yy.
- Haftorn, S. 1971. *Norges fugler*. Universitetsforlaget, Oslo. 862 s.
- Johansson, K. A. & Lislevand, T. 1999. Hybrid mellom hvithodespurv og gulspurv funnet i Evje og Hornnes. *Larus marinus* **28**: 48-51.
- Kjøstvedt, J. H. 2003. Svartbrynalbatross sett i Aust-Agder. *Fugler i Aust-Agder* **32**: 154-155.
- Kjøstvedt, J. H. 2010. Vinterjunko i Grimstad – tredje funn i Norge. *Fugler i Aust-Agder* **39**: 23-25.
- Kjøstvedt, J. H. & Lislevand, T. 2001. Hekkefunn av vannrikse *Rallus aquaticus* i Aust-Agder. *Larus marinus* **30**: 109-115.
- Kjøstvedt, J. H. & Steel, C. Totaltelling av sjøfugler i Aust-Agders skjærgård i hekketiden 2007. *Fugler i Aust-Agder Supplement nr. 1. 2008*. Norsk Ornitologisk Forening avdeling Aust-Agder, Arendal. 61 s.
- Lislevand, T. 1993. Sjeldne fugler i Aust-Agder. LRSK-rapport nr. 1. *Larus marinus* **22**: 12-19.
- Lislevand, T. 2000. Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius* funnet i Aust-Agder. *Larus marinus* **29**: 110-111.
- Lislevand, T. & Bengtson, R. 1998. Ny fugleliste for Aust-Agder. *Larus marinus* **27**: 104-114.
- Mjøs, A.T. & Solbakken, K. Aa. 2001. Sjeldne fugler i Norge i 1999 og 2000. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF). *Ornis Norvegica* **24**: 3-59.
- Myrberget, S. 1960. Bruntrost i Aust-Agder. *Sterna* **4**: 39.
- Nilsen, E. S. 2004. Eksotisk turist i Høvåg. *Fugler i Aust-Agder* **33**: 22-25.
- Nilsen, E. S. 2009. Godbitene fra Justøya høsten 2003. *Fugler i Aust-Agder* **38**: 70-72.
- Reinsborg, T., Dahl, E. L., Kamsvåg, C., Rudolfsen, G., Shimmings, P. & Størkersen, Ø. 2008. Fugler i Norge 2003. Rapport fra Norsk Faunakomite for fugl. *Ornis Norvegica* **31**: 4-47.
- Skåland, R. 2010. Bieteren ved Gjernes i Risør. *Fugler i Aust-Agder* **39**: 27.
- Spikkeland, O. K. 1975. En lokal rapport- og sjeldenhetskomite (LRSK) er nå etablert i Aust-Agder. *Larus marinus* **4** (2): 7-9.
- Steel, C. 2001. Den første svartglente *Milvus migrans* i Aust-Agder. *Larus marinus* **30**: 126-127.
- Steel, C. & Kjøstvedt, J. H. 2010. Sjøfugler i Aust-Agders skjærgård i hekketiden 2009. *Fugler i Aust-Agder Supplement nr. 3 2010*. NOF avd. Aust-Agder, Arendal. 33 s.